

DE FJORD

School voor voortgezet speciaal onderwijs
mavo, entree-opleiding (mbo1) en traject dagbesteding

Schoolgids 2019-2020

Yulius

Inhoud

Inhoud	1
Voorwoord	3
1. Yulius Onderwijs	4
1.1 Onze leerlingen	4
1.2 Missie, visie en meerjarenbeleid	4
1.3 Leidende principes	5
1.4 Kwaliteitsbeleid.....	6
1.5 Opbrengsten & verantwoording	6
1.6 Passend onderwijs en samenwerkingsverbanden	9
1.7 Organogram.....	10
2. Over Yulius De Fjord	11
2.1 Doelgroep	11
2.2 Leerroutes	11
2.3 Kerngetallen.....	11
2.4 Pedagogisch klimaat	12
2.5 Wie werken er?.....	13
2.6 Samenwerking met zorg	13
2.7 Onze partners	14
3. Resultaten van ons onderwijs	15
3.1 Ontwikkelingsperspectief (OPP)	15
3.2 Leerlingvolgsysteem met meetbare toetsen.....	16
3.3 Actief burgerschap en sociale cohesie	17
3.4 Samenwerking VO	17
4. Onderwijsaanbod	18
4.1 Leerprofielen, leerrichtingen	18
4.2 Vakken.....	18
4.3 Toetsen en examens	19
4.4 Stage.....	19
4.5 Trainingen en extra educatieve activiteiten	19
5. Lesrooster, vrije dagen en afwezigheid	21
5.1 Lestijden	21
5.2 Lesrooster.....	21
5.3 Lesuitval.....	21
5.4 Urenverantwoording	21
5.5 Vakanties en studiedagen	22
5.6 Verlofregeling	22

5.7	Traject Onderwijstijd op Maat (TOM).....	22
6.	Veiligheid	23
6.1	Een veilig schoolklimaat.....	23
6.2	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	23
6.3	Pesten	23
6.4	Vertrouwenspersoon	24
7.	Gedragsverwachtingen.....	25
7.1	In en om de school	25
7.2	Roken	25
7.3	Eten en drinken	25
7.4	Mobiele telefoons.....	25
7.5	Ziekte en verzuim	25
7.6	Schorsen en verwijderen	26
8.	Praktische informatie	27
8.1	Leerlingvervoer	27
9.	Financiën.....	28
9.1	Ouderbijdrage.....	28
9.2	Aansprakelijkheid	28
9.3	Sponsoring	28
10.	Persoonsgegevens	29
10.1	Persoonsgegevens en het leerlingdossier.....	29
10.2	Doorgeven van wijziging van gegevens	29
11.	Contact met ouders	30
12.	Betrokkenheid van ouders en leerlingen	31
12.1	Medezeggenschapsraad.....	31
12.2	Klankbordgroep voor leerlingen.....	31
13.	Activiteiten	32
14.	Aanmelden/inschrijven.....	33
15.	Als u niet tevreden bent	34
16.	Schoolontwikkeling.....	35
17.	Contact	36

Voorwoord

Beste ouders,

Welkom bij Yulius onderwijs locatie De Fjord!

In deze schoolgids vindt u informatie over onze school en over Yulius Onderwijs.

Ik ben Marije Paas, schooldirecteur. Ik vind het belangrijk dat de leerling centraal staat; we zorgen ervoor dat de leerling in een veilig pedagogisch klimaat tot optimale ontwikkeling komt, passend bij zijn of haar mogelijkheden.

Hebt u vragen of opmerkingen? Neem dan gerust contact met mij op, of met de mentor van uw kind. Alle contactgegevens staan achterin deze schoolgids.

Ik kijk uit naar een prettige samenwerking en wens uw kind - namens alle medewerkers van De Fjord - een hele fijne tijd op onze school!

Marije Paas
Schooldirecteur Yulius De Fjord

PS: Kijkt u ook eens op onze website: www.yulius.nl/onderwijs.

Waar u in deze schoolgids 'ouder(s)' leest, kunt u ook 'verzorger(s)' lezen. Waar u 'hij' leest, kunt u ook 'zij' lezen.

1. Yulius Onderwijs

Yulius De Fjord is een onderdeel van Yulius Onderwijs. In dit hoofdstuk leggen we uit wat Yulius Onderwijs is en hoe de organisatie is opgebouwd.

Yulius Onderwijs is een dochterstichting van Yulius, een organisatie voor geestelijke gezondheidszorg en (voortgezet) speciaal onderwijs in de regio Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Naast onderwijs, biedt Yulius psychiatrische behandeling aan kinderen, jongeren en volwassenen. Meer hierover leest u op www.yulius.nl.

Yulius Onderwijs heeft veertien scholen: drie scholen voor speciaal onderwijs (so) en elf scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso). Een aantal van onze scholen is gekoppeld aan een behandelafdeling van Yulius of een andere zorginstelling, waardoor deze leerlingen tijdens hun behandeling onderwijs passend bij hun onderwijsbehoefte kunnen volgen.

1.1 Onze leerlingen

Onze leerlingen zijn op sommige momenten heel bijzonder en op andere momenten heel gewoon. Ze hebben ideeën over wat ze later willen bereiken en hoe hun leven eruit zal gaan zien, net als elke leerling op elke school. Om hun doelen te bereiken, ondersteunen we hen. Niet alleen voor later, ook om nu met plezier naar school te gaan. Een mooie uitdaging, die we met plezier aan gaan.

Yulius Onderwijs en Yulius GGZ werken daarbij nauw samen, zodat onze leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit maakt Yulius Onderwijs bijzonder geschikt voor leerlingen die baat hebben bij een intensief zorg-onderwijs traject in een pedagogisch-therapeutische leeromgeving.

1.2 Missie, visie en meerjarenbeleid

Missie

Wij bieden onderwijs aan leerlingen met psychische problemen. Wij dragen ertoe bij dat zij met plezier naar school gaan en zich vertrouwd genoeg voelen om tot ontwikkeling te kunnen komen. Dit doen wij door goed onderwijs te combineren met de juiste ondersteuning. En met elkaar zorgen wij voor een positief pedagogisch en leerklimaat.

Onze ondersteunende activiteiten beperken zich niet tot onze scholen. Wij bieden binnen de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs ook ondersteuning aan leerlingen en advies aan collega's in het regulier onderwijs.

Samen bereiden wij leerlingen voor op de toekomst, op een positieve deelname aan de maatschappij.

Visie

Goed onderwijs is voor iedere leerling belangrijk. Voor leerlingen met psychische problemen bieden wij méér dan alleen goed onderwijs. Wij ondersteunen leerlingen in wie ze zijn, wat ze willen bereiken en wat ze willen leren. En stimuleren ze om hun talenten en identiteit te ontwikkelen,

voor nu en later. Dat kan met vallen en opstaan, want zo leren onze leerlingen om vertrouwen te krijgen in hun eigen kracht en vaardigheden.

Elke leerling heeft een eigen perspectief en een eigen weg te gaan. Samen met de leerling en met ouders stellen wij de route vast. En samen maken wij de keuze met welke kennis en vaardigheden de rugzak van de leerling gevuld gaat worden. Wij evalueren regelmatig of wij nog steeds op de goede weg zijn. Om de beste kansen te bieden, werken wij nauw samen met onze leerlingen, de ouders, zorg, de gemeente, het bedrijfsleven en het (regulier) onderwijs.

Wij hebben hart voor ons werk en voelen ons verbonden met onze collega's. Wij leren van elkaar en werken samen, binnen en buiten de school. Vanuit onze gezamenlijke gedrevenheid bundelen wij onze krachten en blijven wij onze talenten ontwikkelen. Wij zijn deskundig en krijgen de ruimte en het vertrouwen om de goede dingen te kunnen doen. Plezier in het werk is voor ons onmisbaar.

Wij zien onszelf als onderdeel van een groter geheel. Van het onderwijs, van de zorg, van de maatschappij. Wij werken actief samen met partners en wisselen kennis uit. Wij kunnen en willen het niet alleen doen. Hierin zijn wij proactief en toegankelijk, zodat collega's en leerlingen van andere scholen onze expertise en ondersteuning optimaal kunnen benutten.

Meerjarenbeleid

De strategische programmalijnen voor de periode 2018 - 2021 staan in het meerjarenbeleidsplan 'Goed onderwijs & Goede ondersteuning - tijdig het goede doen'. Het meerjarenbeleidsplan staat op www.yulius.nl/onderwijs.

1.3 Leidende principes

Ten aanzien van onze leerlingen en ouders

- Wij zoeken de verbinding, de 'klik' met de leerlingen, zodat zij met plezier naar school gaan en zich vertrouwd genoeg voelen om tot ontwikkeling te kunnen komen.
- Elke leerling is uniek en krijgt de ruimte om de eigen talenten en identiteit te ontdekken en ontwikkelen. Wij denken in mogelijkheden, zowel binnen als buiten Yulius.
- Als een leerling ondersteuning nodig heeft, dan stellen wij samen met de ouders en de leerling vast wat de juiste ondersteuning is. Wij evalueren dit regelmatig.
- Wij werken vanuit vertrouwen in de leerling en de ouders. Wij hebben een onderzoekende houding en gaan de dialoog aan.
- Onze ondersteuning en ons onderwijs zijn van hoge kwaliteit en dragen bij aan de voorbereiding op een positieve deelname aan de maatschappij.

Ten aanzien van onszelf

- Wij werken samen vanuit vertrouwen. Op inhoud en resultaat zijn wij kritisch naar elkaar, met als doel om onszelf voortdurend te blijven ontwikkelen. Feedback geven en vragen is vanzelfsprekend.
- Iedereen is uniek en krijgt de ruimte om zijn talenten te ontwikkelen.
- Wij bundelen onze krachten door verbinding te zoeken en kennis te delen. Wij zien leren en ontwikkelen als belangrijk onderdeel van ons werk.
- Onze ondersteunende systemen, procedures en werkafspraken zijn ondersteunend aan onze missie, visie en leidende principes.

Ten aanzien van onze partners

- Wij zien onszelf als onderdeel van een groter geheel. Wij werken actief samen met partners en wisselen kennis uit. Hierin zijn wij proactief en toegankelijk.

1.4 Kwaliteitsbeleid

Wij vinden het belangrijk dat de kwaliteit van ons onderwijs hoog is en dat we de kwaliteit steeds blijven toetsen en verbeteren. Dit doen we op verschillende manieren. Bijvoorbeeld:

- Via de Medezeggenschapsraad (MR) vragen wij feedback aan ouders en medewerkers over ons beleid en ons onderwijs.
- De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt onze kwaliteit op basis van het toetsingskader voor het speciaal onderwijs. De Inspectie heeft aan al onze locaties een basisarrangement toegekend. Met andere woorden: onze onderwijskwaliteit is op orde.
- Wij voldoen aan de landelijke Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs (KSO). Dit wordt jaarlijks getoetst.
- Wij houden jaarlijks een tevredenheidsonderzoek onder ouders, leerlingen en medewerkers.
- Samen met Horizon Jeugdzorg en Onderwijs hebben we interne audits ontwikkeld. Yulius en Horizon voeren audits op elkaars scholen uit. Zo houden we onszelf scherp.

De bevindingen uit deze onderzoeken worden omgezet in verbeteracties op school- en bovenschools niveau. Meer hierover kunt u lezen in het jaarverslag op www.yulius.nl/onderwijs.

1.5 Opbrengsten & verantwoording

Uitstroomgegevens

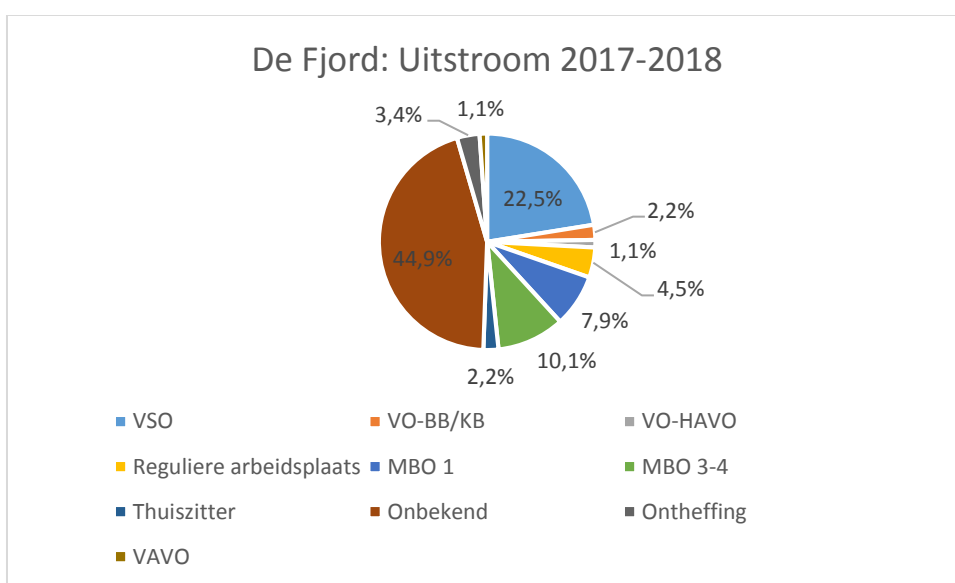
Yulius Onderwijs brengt jaarlijks de uitstroom van leerlingen in kaart. In onderstaande tabel staat een overzicht van uitgestroomde leerlingen, zoals vermeld in de door de scholen ingevulde enquête van de Onderwijsinspectie.

	Uitstroom 2016-2017	% op niveau uitgestroomd	Uitstroom 2017-2018	% op niveau uitgestroomd
so De Atlas	29	75,86%	29	65,5%
so De Wilgen	75	88,16%	115	87,8%
so Lombardia	Gestart per schooljaar 2018-2019, nog geen gegevens			
vso Discovery College	67	98,50%	83	92,7%
vso Drechtster College	75	87,84%	60	85%
vso Ilex College	26	96,15%	47	82,6%
vso De Gaard	36	86,11%	41	82,9%
vso Het Tij	50	76,00%	48	70,8%

vso Lingewaal College	7	80,00%	23	82.60%
vso Heer Bokel College	42	90,48%	52	88,5 %
vso Reijerwaard College	Gestart schooljaar 2017-2018		28	78,6%
vso Middelland College	Gestart per schooljaar 2018-2019, nog geen gegevens			

Uitstroomcijfers en percentage op niveau uitgestroomd, schooljaren 2016-2017 en 2017-2018

Gedurende schooljaar 2017-2018 stroomden leerlingen van De Fjord uit naar de volgende bestemmingen:

Uitstroombestemmingen gedurende schooljaar 2017-2018

Onze onderwijslocatie heeft het hele schooljaar door een continue in- en uitstroom. Dit is de reden dat de uitstroom erg hoog is bij ons.

Meer informatie over uitstroom en bestendinging staat in het jaarverslag op www.yulius.nl/onderwijs.

Meting sociale veiligheid

Yulius Onderwijs wil leerlingen een veilige omgeving bieden (meer hierover staat in hoofdstuk 6 van deze schoolgids). Dit vraagt van scholen dat ze een actief veiligheidsbeleid voeren.

Een onderdeel van de 'zorgplicht sociale veiligheid' is dat scholen ieder jaar monitoren of leerlingen zich veilig voelen op school. De monitoring moet inzicht geven in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van leerlingen.

Het meetinstrument moet antwoorden bieden op de volgende vragen:

- Hoe ervaren leerlingen de sociale veiligheid op school?
- Hebben leerlingen te maken met aantasting van de sociale veiligheid, zoals door pesten, geweld, discriminatie, enzovoort?
- Hoe is het gesteld met het welbevinden van leerlingen op school?

In schooljaar 2018-2019 heeft Yulius deze meting geïntegreerd in de tevredenheidsonderzoeken. Wij hebben onze leerlingen, medewerkers en de ouders daarin feedback gevraagd over de kwaliteit van onze scholen. Onderstaande cijfers geven de gemiddelde resultaatscores op het gebied van 'sociale veiligheid' weer op De Fjord.

Sociale Veiligheid		
Leerlingen	Medewerkers	ouders
8,9	9,2	6,9

Wij zijn blij met de resultaten en de complimenten die gegeven zijn. Ook de tips en verbetermogelijkheden nemen wij serieus. We vertalen deze in doelen voor de komende periode. De uitkomsten uit de vragenlijsten worden zo omgezet in verbeteracties. Zo werken wij actief aan de kwaliteit van onze scholen.

In het nieuwe schooljaar informeren wij de ouders en partners over de totale resultaten rondom de tevredenheidsmetingen. Daarin nemen we eventuele verbeteracties mee.

Opbrengsten

Yulius onderwijs locatie de Fjord maakt jaarlijks een opbrengsten analyse en een verbeterplan naar aanleiding van deze analyse. De analyse van de didactische resultaten en het pedagogisch gebied staan hieronder omschreven.

Didactische resultaten

Op basis van de tussenevaluaties van de OPP's in januari 2018 en de eindevaluaties van de OPP's in juli is er een analyse gemaakt m.b.t. de didactische ontwikkeling van de leerlingen binnen de school die in schooljaar 2017-2018 (16-8-2017 t/m 31-7-2018) zijn uitgestroomd. We hebben hierin een onderscheid gemaakt in de leerroutes die we op De Fjord bieden. In de bovenste tabel is terug te vinden hoeveel procent van deze leerlingen in welke leerroute zaten. Daaronder is te zien of zij zich, op basis van de tussenevaluatie van het OPP, conform, gunstiger of ongunstiger ontwikkelden (d.w.z., in die mate dat de leerroute aangepast moest worden):

	MBO1 (64,2%)	VMBO TL (35,8%)
Conform	100% (34 ll'en)	95% (18 ll'en)
Gunstiger	-	-
Ongunstiger	-	5% (1 leerling)

Conform betekent dat de leerling ten tijde van de tussen- en eindevaluatie nog steeds in de leerroute bevond die aan de start van het jaar was vastgesteld. Een leerling liep een proeftraject VMBO-TL; bij de evaluatie bleek het traject VMBO-TL niet passend. Deze leerling zou over gaan naar MBO1 (om zo alsnog de schoolloopbaan te beëindigen met een volledig diploma), maar is toen haar behandeling gestopt. Gesteld kan worden dat, gekeken naar de hoge percentages waarbij de leerlingen zich conform de verwachting ontwikkelen gedurende het schooljaar, er bij de start van het schooljaar een veelal passende inschatting wordt gemaakt van de mogelijkheden per leerlingen. Daarbij moet worden vermeld dat het aanbod op de Fjord redelijk beperkt is (vanwege de omvang

van de locatie) en dat de leerroutes dermate ver uit elkaar liggen dat overstappen slechts in uitzonderlijke gevallen passend is. Ook moet hierbij in acht genomen worden dat leerlingen wel in dezelfde leerroute zijn blijven zitten, maar dat dit niet garandeert dat zij ook daadwerkelijk een diploma behaalden.

Pedagogisch gebied

In het voorjaar van 2018 is op De Fjord SCOL afgenomen bij leerlingen. Gekeken naar de leerroutes (en in die zin de twee verschillende klassen) zien wij het volgende:

De MBO1 klas scoort een gemiddelde van 68 (grensscore 43). Daarbij scoort 92% van de groep boven de grensscore. Van de twee leerlingen die onder de grensscore vallen is een leerling weinig aanwezig in de klas geweest vanwege het toestandbeeld; de andere leerling is uiteindelijk met negatief ontslag gegaan bij behandeling.

De VMBO-TL klas scoort een gemiddelde van 84 (grensscore 77). Daarbij scoort 88% van de groep boven de grensscore. Drie leerlingen die onder de grensscore vallen zijn zeer weinig aanwezig in de klas geweest vanwege het toestandbeeld.

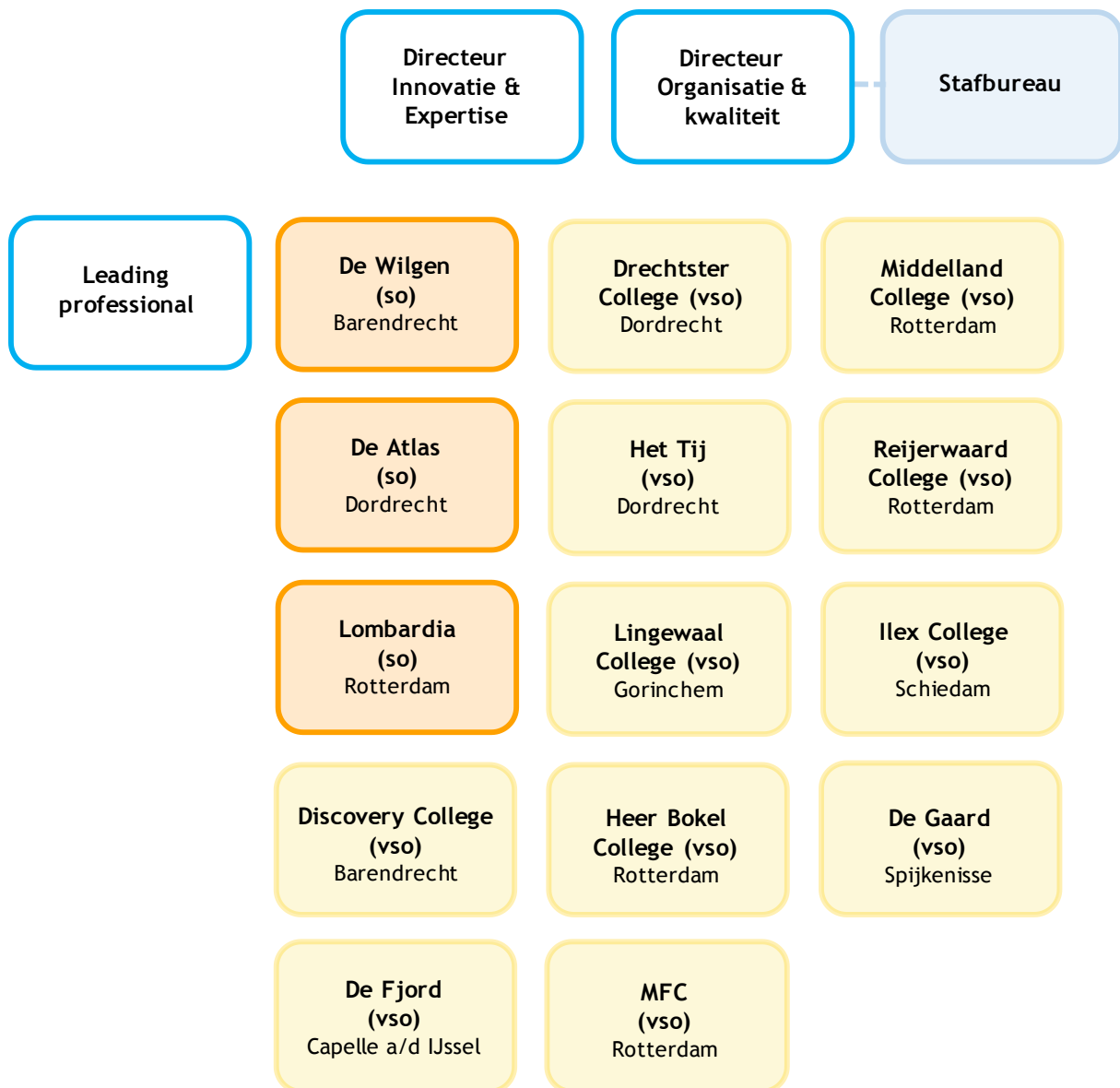
De handleiding van de SCOL SO leert ons dat “In het algemeen kunt u concluderen dat uw aanpak voldoende op de leerlingen is afgestemd, als 75% van de leerlingen gelijk aan of hoger dan de standaard scoort. Dat betekent dat de leerlingen voldoende opsteken van uw basisaanpak (het basisarrangement), dat u een intensief arrangement kunt realiseren voor de 25% zwakste leerlingen en eventueel een verdiept arrangement voor de 25% hoogst scorende leerlingen. Bij het bepalen van uw aanpak is het dus belangrijk om de standaard te vergelijken met de score die de grens aangeeft tussen de 25% laagst scorende leerlingen en de 75% hoger scorende leerlingen. Dit noemen we de grensscore”

Beide klassen (leerroutes) scoren ruim boven de grensscores.

1.6 Passend onderwijs en samenwerkingsverbanden

In 2014 is de Wet passend onderwijs ingevoerd. Het doel is dat elk kind onderwijs krijgt dat het beste bij zijn of haar talenten en beperkingen past. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Hierin werken alle scholen in een regio, inclusief het speciaal onderwijs, samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met (jeugd)zorg. Yulius Onderwijs is momenteel aangesloten bij elf samenwerkingsverbanden.

1.7 Organogram

- Rol directie: heeft de dagelijkse leiding over Yulius Onderwijs en is verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken, de beleidsvorming en de beleidsuitvoering.
- Rol leading professional: ondersteunt de directeur inhoudelijk op het aandachtsgebied Onderwijs & Zorg.
- Rol schooldirecteur: is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de school en is voorzitter van de Commissie voor de Begeleiding (CvB).

2. Over Yulius De Fjord

2.1 Doelgroep

Wij bieden onderwijs aan leerlingen in de leeftijd van 15 tot 21 jaar die door (het vermoeden van) een psychische stoornis behoefte hebben aan extra ondersteuning bij het leren.

Onze leerlingen zijn cliënten van Youz (voorheen Lucertis) De Fjord, een bijzondere jeugdpsychiatrische voorziening voor een complexe doelgroep. Onze leerlingen volgen (dag)behandeling bij het Centrum voor Orthopsychiatrie en Forensische Jeugdpsychiatrie De Fjord. Hun leeftijd ligt tussen de 15 en 21 jaar.

Bij onze leerlingen kunnen zowel psychiatrische stoornissen als gedragsproblemen een rol spelen. Denk hierbij aan meer chronische psychiatrische problematiek en meerdere diagnoses (persoonlijkheidsstoornissen, ontwikkelingsstoornissen, psychotische stoornissen, ADHD, stemmingsstoornissen, middelenmisbruik). De leerlingen kunnen door de rechter opgelegd krijgen dat De Fjord hen behandelt en onderwijst. Deze leerlingen hebben een rechterlijke machtiging (RM), een PIJ-maatregel (Plaatsing In Jeugdinstelling) of een onder toezichtstelling (OTS). Dit heeft gevolgen voor de vrijheid van de leerlingen. Niet alle leerlingen mogen de Fjord zomaar verlaten. Soms moet justitie toestemming geven. Dit is een van de redenen waarom de deuren van de school op slot zijn. Ook het stagelopen is hierdoor niet voor elke leerling vanzelfsprekend.

Het onderwijsniveau van de leerlingen is verschillend. Alle niveaus tussen eind basisschool en examenjaar havo komen voor.

2.2 Leerroutes

Op Yulius De Fjord bieden wij de volgende leerroutes:

- Mavo leerjaar 3 /4 in samenwerking met het Kellebeek College
- Mbo1 Entree opleiding in samenwerking met Zadkine
- Schakeltraject voor leerlingen die al een diploma hebben

In hoofdstuk 4 (onderwijsaanbod) leest u meer hierover.

2.3 Kerngetallen

- Aantal klassen: 3
- Aantal leerlingen per klas: gemiddeld 20, maar niet elk lesuur allemaal aanwezig
- Totaal aantal leerlingen: 50
- Slagingspercentage 2016-2017: mavo 76%, mbo1 73%
- Slagingspercentage 2017-2018: mavo 87%, mbo1 % 100% voor diploma; 86% voor IVIO certificaten t.b.v. diploma, 78% voor praktijkcertificaten t.b.v. diploma.
- Slagingspercentage 2018-2019: mavo 95%, mbo1 100% voor diploma, 80% voor IVIO certificaten t.b.v. diploma, 80% voor praktijkcertificaten t.b.v. diploma

2.4 Pedagogisch klimaat

De missie van Yulius onderwijslocatie De Fjord is:

Leerlingen op VSO de Fjord (met psychiatrische kwetsbaarheid) op maat ondersteunen, zodat zij in een leer- en werkomgeving van eigen keuze kunnen doen wat er van hen verwacht wordt en zelf tevreden zijn over hun functioneren.

Om dit te kunnen bereiken is een veilig pedagogisch klimaat van groot belang.

Door de inzet van IRB (individuele rehabilitatie benadering) en met behulp van Positive Behavior Support (PBS) creëren wij een positief, voorspelbaar en veilig schoolklimaat waarin alle leerlingen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelen. Hierdoor:

- kunnen leerlingen zich optimaal ontwikkelen
- worden gedragsproblemen zoveel mogelijk voorkomen of vroegtijdig aangepakt

We zien de school als een sociale gemeenschap, waarin leerlingen, ouders, ketenpartners en het schoolteam dezelfde taal spreken. In samenwerking met leerlingen, ouders en ketenpartners maken we duidelijke afspraken hoe we met elkaar om willen gaan. Dit maakt onze school transparant, duidelijk, betrouwbaar en veilig voor iedereen.

Kenmerken van IRB:

- leerlingen coachen op leerlinggedrag en rol-functioneren
- leerlingen eigenaar laten worden en zijn van hun opleiding
- leerlingen helpen bij het vinden van onmisbare vaardigheden
- leerlingen onmisbare vaardigheden aanleren en leren toepassen om te voldoen aan de omgevingseisen
- leerlingen helpen hulpbronnen te vinden of te bedenken om te voldoen aan de omgevingseisen.

Kenmerken van PBS:

- Samen werken aan leren en gedrag vanuit gedeelde waarden
- Gedrags- en leerproblemen zo veel mogelijk voorkomen
- Versterken van goed gedrag door het creëren van heldere verwachtingen
- Planmatige en systematische aanpak op basis van de verkregen data
- Partnerschap met ouders en ketensamenwerking (bijvoorbeeld met leerlicht en jeugdzorg)

Onze leraren hebben een cruciale rol. Zij hebben naast een lesgevende ook een vormende taak, namelijk hun leerlingen opvoeden tot goede burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en ver weg) omgaan. De leraren creëren een veilig en gestructureerd klimaat waarin de leerlingen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kernwoorden hierbij zijn: relatie, competentie en autonomie. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar. De leraar is een begeleider die zorgt dat de leerlingen het werk zelfstandig of samen met anderen doen. Wie onze onderwijslocatie binnenkomt, ervaart een grote mate van rust.

Voorbeelden van wat de leerkrachten doen om het pedagogisch klimaat te hanteren:

- zorgen voor veiligheid
- zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving
- positief en belangstellend omgaan met de leerlingen
- zorgen voor interactie met en tussen de leerlingen

- leerlingen structuur bieden
- zorgen voor een ordelijke klas
- afgesproken regels en afspraken hanteren
- leerlingen zelfstandig laten (samen)werken

We hanteren twee belangrijke afspraken opdat leerlingen goed kunnen functioneren in de klas en om te zorgen voor een prettig pedagogisch klimaat:

- Je bent jezelf en een ander niet tot last.
- Elk lesuur heb je opnieuw de kans jezelf te herpakken en te laten zien dat je je als leerling kunt gedragen.

Situaties die escaleren bespreekt de leerkracht altijd met de leerling. Bij dit gesprek zijn eventueel een sociotherapeut of de behandelaar van de leerling aanwezig. Als het nodig is, voert de leerling een gesprek met de schooldirecteur van de onderwijslocatie. Incidenten meldt de school conform Yulius beleid in het systeem IRIS. Een kopie van deze melding komt in het dossier van de leerling.

In hoofdstuk 6 (veiligheid) leest u meer over wat wij doen om onze leerlingen een veilig schoolklimaat te bieden.

2.5 Wie werken er?

Naast een bekwaam docententeam beschikken we ook over een psycholoog en een anti-pest coördinator. Bij De Fjord zijn de volgende mensen werkzaam:

- Steven Vos, psycholoog
- Jan Willem Stolk, senior docent mbo1 klas
- Burak Yilmaz, onderwijsassistent mbo1 klas
- Philip Ilmer, senior docent mavo klas
- Patricia van Handenhove, docent mavo klas
- Anja Manse, stagecoördinator
- Jan Renes, technisch onderwijsassistent
- Hetty Beekman, administratief medewerker

Commissie voor de Begeleiding (CvB)

Op elke school is een Commissie van Begeleiding (CvB) werkzaam. Deze bestaat uit de schooldirecteur, de orthopedagoog, de docenten en de behandelaar van de leerling. De CvB is verantwoordelijk voor de leerlingenzorg op school en voor het bieden van antwoorden op hulpvragen van leerlingen.

2.6 Samenwerking met zorg

Yulius Onderwijslocatie De Fjord biedt alleen onderwijs aan leerlingen die (dag)behandeling volgen bij Youz De Fjord. De samenwerking met Youz is hierdoor intensief. Er vinden dagelijks overlegmomenten plaats met de zorgpartner, om de begeleiding van de leerlingen optimaal vorm te kunnen geven.

Computersysteem SISA, signaleren en samenwerken

Alle scholen van Yulius Onderwijs zijn aangesloten bij SISA. SISA is een computersysteem waarin professionals die werken met kinderen en gezinnen (zoals de intern begeleider op school) kunnen aangeven dat zij betrokken zijn bij een kind of gezin. Met SISA kunnen professionals eerder met elkaar in contact komen en samen met u én met elkaar bespreken welke begeleiding het meest passend is voor uw kind. Het voorkomt dat dat professionals langs elkaar heen werken.

Op www.sisa.rotterdam.nl kunt u meer informatie vinden.

2.7 Onze partners

Yulius De Fjord is aangesloten bij het samenwerkingsverband Koers VO.

Daarnaast werken we voor het vormgeven van ons onderwijsaanbod samen met het Kellebeek College en het Zadkine. Ook hebben we contacten met diverse stagebedrijven (waaronder arbeidstrainingscentrum De Wilg) in de regio. Yulius de Fjord biedt regelmatig samen met Sportief Capelle twee keer per jaar een sportdag aan voor de leerlingen. Ten slotte werken we regelmatig samen met het UWV.

3. Resultaten van ons onderwijs

We werken toe naar de kerndoelen zoals het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) die heeft opgesteld. De kerndoelen beschrijven wat uw kind aan het eind van zijn schoolperiode moet kunnen.

Voor het speciaal onderwijs zijn er niet alleen kerndoelen voor vakken als taal en rekenen, maar ook voor vakken als sociaal-emotionele ontwikkeling, leren 'leren' en arbeidsparticipatie. We besteden hier in en rond onze lessen veel aandacht aan, zodat onze leerlingen zich ook op deze aanvullende doelen binnen hun eigen mogelijkheden optimaal ontwikkelen. Ook bieden we veel begeleiding bij stages en bij de stap naar werk, zodat ze leerlingen zo goed mogelijk voorbereid worden op de arbeidsmarkt.

3.1 Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Elke leerling heeft een eigen perspectief en een eigen weg te gaan. Samen met u en uw kind stellen wij de route vast en bepalen wij welke kennis en vaardigheden uw kind nodig heeft om de persoonlijke doelen te bereiken. Dit zetten we in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

Het OPP is een individueel plan en is voor iedere leerling anders. Een OPP bestaat uit twee delen:

- de beginsituatie van de leerling, inclusief belemmerende en bevorderende factoren
- de plaatsing in een leerroute op basis van een verwacht uitstroomniveau

We evalueren het OPP minimaal twee keer per jaar, zodat we tijdig kunnen bijsturen wanneer de ontwikkeling van uw kind niet volgens verwachting verloopt.

Verbeterplan n.a.v. de analyses van de onderwijslocatie

Yulius onderwijs locatie De Fjord heeft op basis van de analyse van de didactische en pedagogische resultaten onder andere onderstaande onderwerpen in het verbeterplan van de locatie genoemd:

Het daadwerkelijk implementeren van het uitstroomprofiel "Dagbesteding" om beter tegemoet te kunnen aan de mogelijkheden van een deel van de leerling populatie. Het uitstroomprofiel is al omschreven en er ligt een lesprogramma klaar. Echter door de krappe bezetting is tot op heden niet uitgevoerd. Met de inzet van nieuw personeel gaat gekeken worden of (een deel van) het onderwijsplan geïmplementeerd wordt of dat de tijd ons heeft ingehaald en er naar andere onderwijsvernieuwingen gezocht moet worden (te denken valt aan MBO2 binnen halen of het schakeltraject voor leerlingen die al een diploma hebben uitgebreiden).

De onderwijslocatie heeft onderzocht of het mogelijk is (een) MBO2 opleiding binnen te halen. Dit is vooralsnog niet mogelijk gebleken. Reden hiervoor is het geringe aantal leerlingen wat hier gebruik van kan/wilt maken en het ontbreken van vakdocenten. Daarnaast is het financieel niet aantrekkelijk voor het MBO2 om met ons een samenwerking aan te gaan.

Het programma van het schakeltraject is uitgebreid met de mogelijkheid om een assistent fitness diploma te behalen. Daarnaast wordt er 2x per week een uur klassikaal lesgegeven aan de schakelklas leerlingen.

De onderwijslocatie heeft het programma van Dagbesteding niet gewijzigd daar er afgelopen schooljaar weinig tot geen leerlingen gebruik van gemaakt hebben. De leerlingen voor wie dit

programma is ingezet/bedoeld, hadden afgelopen schooljaar dusdanig veel last van hun psychische belemmeringen dat zij m.n. onderwijs op de groep aangeboden hebben gekregen en niet in staat waren het dagbestedingsprogramma te volgen.

Het implementeren van een gestandaardiseerd traject voor beginnende leerlingen om een beter beeld te krijgen van hun mogelijkheden, leer- en ontwikkelpunten en om een stevige aanzet te kunnen geven in de sociaal-emotionele ontwikkeling. Zodoende willen wij komen tot een beter advies ten aanzien van de instroom in een van de leerroutes en een passender aanbod genereren binnen zowel de didactische leerroute alsmede de vakoverstijgende leerlijnen.

3.2 Leerlingvolgsysteem met meetbare toetsen

We meten de vorderingen van onze leerlingen met passende toetsen voor alle vakken, inclusief de leergebied overstijgende vakken. We houden de vorderingen bij in ons leerlingvolgsysteem. Deze gegevens gebruiken we voor de evaluatie van het onderwijs.

3.3 Actief burgerschap en sociale cohesie

Sinds 2006 zijn alle scholen in Nederland verplicht leerlingen te onderwijzen in actief burgerschap en sociale cohesie. 'Actief burgerschap' gaat over deel uit willen en kunnen maken van een gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan leveren. 'Sociale cohesie' verwijst naar de deelname van burgers aan de samenleving en bekendheid met en betrokkenheid bij de Nederlandse cultuur.

In de dagelijkse onderwijspraktijk leggen we die verschillende achtergronden op diverse manieren uit aan onze leerlingen. Elk kind is wie hij is, juist door zijn achtergrond. Wij zijn ook duidelijk over wat onze gedragsverwachtingen: iedereen gedraagt zich respectvol ten aanzien van elkaar.

De MBO1 klas heeft het vak Burgerschap op het programma staan als examenonderdeel. Een keer per week is er een klassikale les voor dit vak. Onderwerpen hierbij zijn: De sociaal-maatschappelijke dimensie, de politiek juridische dimensie, de economische dimensie en de dimensie vitaal burgerschap. Om de maatschappij dichterbij onze leerlingen te halen maken we in deze lessenreeksen gebruik van gastdocenten. Hierbij valt de denken aan gastdocenten op het gebied van budgetteren, seksuele voorlichting, leden van politieke partijen en eventueel een bezoek aan de tweede kamer.

De mavo klas heeft het vak Maatschappijleer op het programma staan. Hierin wordt, naast het lesprogramma, extra stil gestaan bij onderwerpen als seksuele voorlichting, budgetteren en prinsjesdag.

Yulius locatie de Fjord werkt tevens met de leerlingen aan de vakoverstijgende leerlijnen. Omdat er binnen de onderwijslocatie maar 15 tot 16 uur onderwijs per week is voor de leerlingen (overige uren worden gevuld met behandelaanbod vanuit Youz de Fjord), heeft de locatie ervoor gekozen de twee voor onze leerlingen belangrijkste leerlijnen aan te bieden. Deze zijn leren en voorbereiden op arbeid. Middels lessen en methodes (o.a. Tumult, Werken aan je toekomst) (snuffel)stages, gesprekken en voorleven worden deze vakoverstijgende leerlijnen behandeld.

3.4 Samenwerking VO

Yulius onderwijs locatie de Fjord werkt samen met ROC Kellebeek voor de examinering van de mavo-leerlingen. Zadkine zorgt voor de examinering van de MBO-1-leerlingen. Indien een leerling de Fjord verlaat, helpen we de leerling bij de doorstroom naar ander onderwijs. Vaak is dit het MBO. Indien gewenst gaan we mee naar intakegesprekken, regelen we meeloop dagen en bezoeken we met de leerling open dagen.

4. Onderwijsaanbod

4.1 Leerprofielen, leerrichtingen

Op onze school geven de leraren op effectieve wijze gestalte aan het onderwijs. We geven onderwijs op maat en maken onderscheid bij de uitleg en de verwerking (zowel naar inhoud als naar tempo). We beseffen dat leerlingen niet alleen individueel moeten kunnen werken, maar juist ook samen. Dit is op een vervolgopleiding of in een baan ook nodig. Daarom werken de leerlingen individueel waar nodig en samen waar het kan. We stimuleren de leerlingen door klassikaal les te geven en samenwerkingsopdrachten aan te bieden. Daarnaast verdeelt de leerkracht de leerlingen waar mogelijk in kleine groepjes om opdrachten uit te voeren. Denk hierbij aan de voorbereiding van presentaties voor de mondelinge examens.

Leerlingen die het mavo traject volgen, hebben om dit traject te kunnen volgen minimaal het tweede leerjaar mavo afgerond. Zij zitten namelijk meteen in het eindexamentraject. Mavo leerlingen starten met de basisvakken Nederlands, Engels, Maatschappijleer en rekenen. Indien deze vakken zijn afgerond kiezen zij hun profieldeel.

Leerlingen die het mbo1 traject volgen, volgen de richtlijnen van het portfolio van Zadkine. Zij kiezen hierbij een afstudeerrichting. De aangeboden afstudeerrichtingen zijn: verkoop/retail, horeca, bouw/hout en logistiek.

De leerlingen volgen de vakken Nederlands, Engels, rekenen en burgerschap. De leerlingen ronden minimaal drie minors af. Daarnaast lopen leerlingen, om een volledig diploma te kunnen behalen, 420 uur stage en maken zij verslagen en opdrachten uit het stagewerkboek.

4.2 Vakken

Mavo	Mbo
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nederlands ▪ Engels ▪ Maatschappijleer ▪ Rekenen ▪ Biologie ▪ Aardrijkskunde ▪ Geschiedenis ▪ Economie ▪ Duits ▪ Wiskunde	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nederlands ▪ Engels ▪ Rekenen ▪ Burgerschap ▪ Praktijklessen (minors) ▪ Theorievakken m.b.t. de afstudeerrichting ▪ Stage

4.3 Toetsen en examens

Mavo leerlingen maken tentamens voor alle vakken. Deze tentamens vormen een deel van het cijfer. In de periode januari-maart hebben de leerlingen de rekentoets, kijk- en luistertoetsen Engels en Nederlands en de mondelingen examens voor deze vakken. In mei doen de mavo leerlingen schriftelijke examens voor alle vakken waarvoor zij zijn opgegeven. Dit alles gebeurt in samenwerking met het Kellebeek.

Mbo leerlingen maken (tussentijdse) toetsen voor de vakken Nederlands, rekenen en burgerschap. Voor het vak Engels maken de mbo leerlingen gebruik van de IVIO examens. Hier ontvangt de leerling een certificaat van, welke tevens als minor gebruikt kan worden. Met de examencommissie van Zadkine worden de schriftelijke (en mondelinge) examens voor rekenen en Nederlands gemaakt. De leerling moet ook op zijn stage een examen afleggen, onder begeleiding van de examinerator van Zadkine. Het portfolio van de leerling wordt als leidraad gezien en meegenomen gedurende het examentraject.

4.4 Stage

Ook in schooljaar 2019-2020 moeten mbo leerlingen om hun diploma te kunnen halen, minimaal 400 uur stagelopen bij een erkend leerbedrijf. Yulius Onderwijslocatie De Fjord heeft een stagecoördinator in dienst die dit traject voor de leerlingen van het begin tot het eind begeleidt. Dit zorgt voor duidelijkheid en continuïteit in het stageprogramma. Alle leerlingen die stagelopen hebben een stagecontract, een stagepraktijkboek met opdrachten en taak- of urenlijsten. Een vast en verplicht onderdeel van de stage is het schrijven van stageverslagen waarmee de leerling de stage verantwoordt. Deze verslagen dienen ook als leidraad bij de stage-voortgangsgesprekken. Ook mavo leerlingen kunnen op indicatie een (maatschappelijke) stagelopen, om zich te oriënteren op het beroep wat zij wensen uit te gaan voeren.

4.5 Trainingen en extra educatieve activiteiten

Naast het reguliere lesprogramma, kunnen onze leerlingen ook trainingen volgen en aan educatieve activiteiten meedoen. De onderwijslocatie organiseert voor de mbo leerlingen regelmatig minors welke door externen georganiseerd worden. Te denken valt hierbij aan een boks-clinic, kookworkshops, creatieve workshops of salsa-les. Mavo leerlingen kunnen zich hier ook voor aanmelden.

De onderwijslocatie heeft als doel voor schooljaar 2019-2020 dat sport meer op de kaart gezet wordt. Om dit te kunnen bereiken is er contact gelegd met de gemeente Capelle aan den IJssel en de gemeente Rotterdam. Zij organiseren twee keer per jaar een sportdag voor onze leerlingen. Maar daarnaast denken ze ook actief mee hoe we onze leerlingen meer kunnen laten bewegen en hoe we hier een passender aanbod voor kunnen geven.

Yulius de Fjord werkt al enkele jaren samen met ATC De Wilg. Leerlingen kunnen hier een ochtend in de week onder begeleiding van de technisch onderwijsassistent op de zorgboerderij diverse werkzaamheden uitvoeren. Deze werkzaamheden staan in het teken van techniek (onder andere leren lassen), dierv verzorging en groenonderhoud.

De locatie heeft ook een bootje onder haar hoede bij de jachthaven. Een dagdeel per week kunnen leerlingen onder begeleiding van de technisch onderwijsassistent klussen aan deze boot, om hem vaarklaar te maken. Indien dit doel bereikt is, kunnen we als school gebruik maken van deze boot.

5. Lesrooster, vrije dagen en afwezigheid

5.1 Lestijden

Dag	Ochtend	Middag	Klokuren
Maandag	9.00-12.15		3
Dinsdag	9.00-12.15	13.30-15.30	5
Woensdag	9.00-12.15	13.30-14.30	4
Donderdag	9.00-12.15	13.30-15.30	5
Vrijdag	9.00-12.15		3
Week totaal			20

Pauses

De ochtendpauze is van 11.00 uur tot 11.15 uur.

De lunchpauze is op de dinsdag, woensdag en donderdag van 12.15 uur tot 13.30 uur.

In de lunchpauze eten de leerlingen op de behandelafdeling.

De middagpauze is op de dinsdag en donderdag van 14.30 uur tot 14.40 uur.

5.2 Lesrooster

Elke leerling is ingedeeld in een therapiegroep. Het lesrooster correspondeert met het rooster van die therapiegroep. Dit zorgt ervoor dat leerlingen een combinatie van onderwijs en therapie hebben. Leerlingen volgen door dit rooster gemiddeld 16 uur onderwijs per week. Zij hebben ontheffing voor 500 uur op jaarbasis omdat zij in behandeling zijn. Maar door de inzet van ons rooster volgen zij minimaal 700 uur onderwijs per jaar.

5.3 Lesuitval

Bij ziekte van een leerkracht zorgen we voor een invaller, voegen we klassen samen of plaatsen we de leerling tijdelijk in een andere klas.

5.4 Urenverantwoording

Leerlingen volgen een rooster dat gebaseerd is op vijf dagen onderwijs per week waardoor zij minimaal 16 onderwijsuren per week krijgen. Doordat de school andere schoolvakanties hanteert, hebben leerlingen ongeveer 47 weken school. Zij komen hierdoor aan een gemiddelde van 700 uur les op jaarbasis.

5.5 Vakanties en studiedagen

De vakanties en de studiedagen waarop de leerlingen vrij zijn, staan op de website. Het vakantierooster van Yulius de Fjord wijkt wel af van andere scholen, de school is minder weken per jaar gesloten.

5.6 Verlofregeling

Ouders van schoolgaande kinderen zijn verplicht zich te houden aan de vakantieperioden die de school vaststelt. Dit heeft te maken met de leerplichtwet. Hiervan mag alleen worden afgeweken als het door het beroep van een van de ouders niet mogelijk is om tijdens de schoolvakanties met vakantie te gaan of bij andere gewichtige omstandigheden. Dit zijn:

- Het voldoen aan een wettelijke verplichting, voor zover dit niet buiten de lessen kan geschieden;
- Verhuizing, voor ten hoogste één dag;
- Het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwanten in de eerste tot en met derde graad, voor één of ten hoogste twee dagen, afhankelijk of dit huwelijk wordt gesloten in of buiten de woonplaats van de leerling;
- Ernstige ziekte van ouders of bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad; duur in overleg met de schooldirecteur;
- Overlijden van bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad; duur in overleg met de schooldirecteur;
- Het 25-, 40- en 50-jarig ambtsjubileum en het 12,5-, 25-, 40-, 50- en 60-jarig huwelijksjubileum van ouders of grootouders voor één dag;
- Het voldoen aan plichten die voortvloeien uit de geloofs- of levensovertuiging, voor ten hoogste één dag;
- Andere naar het oordeel van de schooldirecteur belangrijke redenen, in zeer bijzondere gevallen, en met uitsluiting van andere vakanties dan die in de schoolgids worden genoemd.

Wij verlenen geen verlof voor carnaval, wintersport en dergelijke.

Als de aanvraag om verlof wegens gewichtige omstandigheden meer dan tien dagen betreft, neemt de leerplichtambtenaar de beslissing. Ouders dienen verlof buiten de schoolvakanties altijd schriftelijk aan te vragen bij de schooldirecteur.

5.7 Traject Onderwijstijd op Maat (TOM)

Sommige leerlingen kunnen niet het verplichte aantal onderwijsuren volgen. Yulius Onderwijs volgt in die gevallen de wettelijke kaders ten aanzien van onderwijstijdonderschrijving (art. 12 WEC). Binnen Yulius Onderwijs zijn deze kaders uitgewerkt in het Protocol Traject Onderwijstijd op Maat. Doel van het protocol is: leerlingen een dermate passend zorg/onderwijsaanbod aanbieden dat de ontwikkeling op didactisch en sociaal-emotioneel gebied wordt gecontinueerd. Belangrijk daarbij is dat de ambitieuze verwachting vanuit school altijd gebaseerd is op uitbreiding in lesaanbod en lestijd. Een dergelijk traject wordt op de school begeleidt door een casemanager aangesteld door de Commissie voor de Begeleiding.

6. Veiligheid

6.1 Een veilig schoolklimaat

Iedereen moet op school veilig zijn en zich op zijn gemak voelen.

Tijdens de lessen schenken wij veel aandacht aan het omgaan met elkaar als leerlingen, met volwassenen en met het werk dat je moet doen. Wij proberen de school zo veilig en gezellig mogelijk te maken. Ook in de praktijklokalen is veiligheid van het grootste belang. Wij nemen alle veiligheidsmaatregelen die nodig zijn om risico's op ongelukken te verkleinen.

Daarnaast is het Beleidsplan 'Een veilige school' opgesteld. In dit beleidsplan geven we aan welke gedragsverwachtingen we hanteren en hoe we omgaan met grensoverschrijdend gedrag. Onderdeel daarvan is onze procedure voor schorsen en verwijderen (zie ook hoofdstuk 7.6).

Het beleidsplan 'Een veilige school' staat op de website www.yulius.nl/onderwijs.

6.2 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Onze medewerkers kunnen op verschillende manieren geconfronteerd worden met (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling. Met ingang van 1 juli 2013 is daarom de wet Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ingevoerd. Beroepskrachten, waaronder docenten en ondersteunend personeel, hebben daardoor als taak om misstanden te signaleren en om mee te werken aan het beëindigen van de situatie. De stappen die zij daarvoor moeten doorlopen heeft Yulius vastgelegd in een eigen meldcode. Deze meldcode is op te vragen bij de schooldirecteur. Meer informatie staat op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld.

6.3 Pesten

Wij vinden het belangrijk dat kinderen met plezier naar school gaan en accepteren het daarom niet als er op school gepest wordt. In ons onderwijs geven wij het pesten serieus aandacht. Dat wil zeggen dat wij:

- gevoelig zijn voor signalen van kinderen en ouders;
- tijd inruimen, zowel in persoonlijke gesprekken als in groepsverband, om pesten bespreekbaar te maken. Samen met de kinderen zoeken we naar oplossingen;
- daar waar nodig corrigerend optreden, in sommige situaties bestraffend;
- gepeste kinderen leren hoe zij met pestgedrag om kunnen gaan. Kinderen dienen in zekere mate weerbaar gemaakt te worden;
- als docenten onze deskundigheid voortdurend op peil houden met betrekking tot de aanpak van sociaal-emotionele problemen, waaronder het pestgedrag;

Op Yulius onderwijslocatie De Fjord is er een anti-pestcoördinator, Marije Paas. Onze aanpak van pesten hebben we beschreven in een pestprotocol. Dit staat op de website www.yulius.nl/onderwijs.

6.4 Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is er voor leerlingen en ouders. Zij is onafhankelijk en biedt hulp bij problemen die zich afspelen binnen school, en die niet met een mentor of een andere persoon van school op te lossen zijn. De vertrouwenspersoon heeft geheimhoudingsplicht over elk gesprek dat zij voert. De vertrouwenspersoon helpt bij problemen met bijvoorbeeld pesten (zie ook hoofdstuk 6.3), ongewenste intimiteiten, discriminatie en agressie. Op www.yulius.nl/onderwijs vindt u meer informatie. In het hoofdstuk 'Contact' staan de contactgegevens van de vertrouwenspersoon.

7. Gedragsverwachtingen

7.1 In en om de school

In en rondom de school gedragen de leerlingen zich rustig. Zij houden de school opgeruimd en schoon. De leerlingen houden zich aan de afspraken of aanwijzingen van de medewerkers. De belangrijkste regel/afpraak is dat je jezelf en een ander niet tot last bent. Elk lesuur heeft de leerling opnieuw de kans gewenst gedrag te laten zien.

De school bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs dan wel een arbeids(garantie)plek. De school verwacht dan ook dat leerlingen zich kleden op een wijze die past bij de huidige normen van deze uitstroommogelijkheden. Dit houdt onder andere in; geen slippers in de winter (niet passend in het seizoen), geen aanstootgevende kleding of hoofddeksels die de ogen bedekken.

7.2 Roken

Het gebouw en de omgeving van De Fjord is rookvrij. Medewerkers, volwassen gasten en minderjarige leerlingen met schriftelijke toestemming van ouders/verzorgers roken op de daarvoor aangewezen rookplek.

7.3 Eten en drinken

Leerlingen kunnen op de afdelingen van de Fjord eten en drinken. Dit is binnen de school niet toegestaan. Water drinken is wel mogelijk, dit wordt door de docenten gefaciliteerd.

7.4 Mobiele telefoons

Mobiele telefoons maar ook apparaten zoals een iPad mogen niet mee in de klas. De school is niet aansprakelijk voor schade, vernieling of vermissing van dergelijke apparaten of andere persoonlijke eigendommen. Wij vragen ouders/verzorgers de leerling te vertellen dat het niet is toegestaan om van foto's en filmpjes van leerlingen en medewerkers te maken.

7.5 Ziekte en verzuim

Het is belangrijk dat leerlingen naar school gaan. Wij letten daar scherp op door elke dag bij te houden of de leerlingen aanwezig zijn. Om schoolverzuim door leerlingen te voorkomen:

- hanteren wij duidelijke regels
- geven wij voorlichting aan ouders
- bellen wij altijd naar ouders als een leerling niet op school is en niet bekend is waarom
- melden wij ongeoorloofd verzuim bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling woont. Dat doen we in ieder geval:
  - als een leerling in een aaneengesloten periode van vier weken meer dan zestien uur niet aanwezig was zonder geldige reden.

Als we uw kind melden bij de leerplichtambtenaar laten we dit altijd aan u weten.

Bij ziekte van de leerling moeten de ouders/verzorgers van leerlingen van de deeltijdbehandeling dit de locatie vóór 08.45 uur laten weten via 088 358 68 02.

Ouders/verzorgers moeten zelf het eventuele vervoersbedrijf over de afwezigheid van de leerling informeren.

7.6 Schorsen en verwijderen

Als een leerling zich voortdurend storend gedraagt of als zich een zeer onveilige situatie voordoet voor de leerling, medeleerling(en) of medewerkers van de school, kan de schooldirecteur een leerling schorsen.

Na één of meerdere schorsingen of na een ernstig voorval, kan een leerling verwijderd worden. Bijvoorbeeld bij voortdurend storend, agressief gedrag van de leerling of bij bedreigend of agressief gedrag van ouders van de leerling.

Op de website www.yulius.nl/onderwijs staat meer informatie over schorsen en verwijderen (procedure en brieven).

8. Praktische informatie

8.1 Leerlingvervoer

Een deel van onze leerlingen komt met de taxi naar school. De school is niet verantwoordelijk voor het leerlingenvervoer. Bij klachten over het vervoer kunt u contact opnemen met het taxibedrijf. Als een leerling niet naar school komt op een reguliere schooldag, bijvoorbeeld wegens ziekte, moet u de vervoerder hiervan op de hoogte te brengen. Ook de aanvraag van het leerlingenvervoer valt onder de verantwoordelijkheid van ouders. De school heeft hierin een adviserende rol, dit beleid is overeenkomstig de afspraken met de diverse samenwerkingsverbanden en gemeenten. Jaarlijks evalueert de CvB de noodzaak van leerlingenvervoer bij elke leerling die hier gebruik van maakt. Wanneer de CvB leerlingenvervoer niet langer noodzakelijk acht, wordt hier het gesprek over aangegaan met de ouders en de leerling, om gezamenlijk tot een afbouw van het leerlingenvervoer te komen.

9. Financiën

9.1 Ouderbijdrage

Wij vragen ouders om een vrijwillige bijdrage. Het geld wordt besteed aan zaken die niet door de overheid worden vergoed, zoals een Sinterklaas- of kerstviering, een schoolreisje en dergelijke. Wij informeren u in een nieuwsbrief over de activiteiten waaraan wij de ouderbijdrage besteden.

Voor het schooljaar 2019/2020 is de ouderbijdrage € 47,50. Voor leerlingen die worden ingeschreven na 1 januari 2019 is de bijdrage voor het resterende deel van het schooljaar € 23,75. U ontvangt hierover één keer per jaar een brief. De oudergeleding van de MR beheert de binnengekomen ouderbijdrage. Hoewel de ouderbijdrage een vrijwillige bijdrage is, hopen wij deze bijdrage te mogen ontvangen.

9.2 Aansprakelijkheid

Als een leerling opzettelijk of door onvoorzichtigheid schade aanbrengt aan het gebouw, spullen of leermiddelen van de school, zullen wij deze schade herstellen voor rekening van de ouders van de leerling, of, als de leerling ouder is dan 16 jaar, van de leerling zelf. Het is daarom van belang dat u voor uw gezin een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren (AVP) afsluit, zodat u verzekerd bent tegen - mogelijk hoge - kosten van schade die wordt veroorzaakt door uw kind.

Voor leerlingen die stagelopen binnen Yulius Onderwijs of een andere afdeling van Yulius, is Yulius Onderwijs verzekerd voor aansprakelijkheid. Externe stagebedrijven moeten daarvoor zelf een verzekering afsluiten. Wij maken stagebedrijven hierop attent.

Geef uw kind geen kostbare spullen mee naar school. Yulius Onderwijs is niet aansprakelijk voor toegebrachte schade aan en/of vermissing van persoonlijke eigendommen die zich in een van de gebouwen of op de terreinen bevinden. Ook zijn wij niet verantwoordelijk voor het zoekraken van waardevolle spullen zoals sieraden, mobiele telefoons, spelcomputers en dergelijke.

9.3 Sponsoring

Leuke aankopen of activiteiten voor de leerlingen worden vaak geregeld vanuit het schoolbudget of de ouderbijdrage. Toch komt het voor dat er onvoldoende financiële middelen zijn om die aankopen of activiteiten te bekostigen. Wij zoeken dan actief naar sponsoren, zodat wij toch dingen kunnen realiseren die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van uw kind. Voor donaties die het onderwijs ten goede komen zoekt de directie in overleg met bestuur en de Medezeggenschapsraad (MR) een passende besteding.

In de Gedragscode met betrekking tot sponsoring en donaties Yulius Onderwijs is beschreven hoe wij omgaan met sponsoring en donaties en met eventuele reclame-uitingen van sponsoren op school. Wij houden ons daarbij aan het 'Convenant scholen voor primair en voortgezet onderwijs en sponsoring'. U kunt dit beleid vinden op de website www.yulius.nl/onderwijs.

10. Persoonsgegevens

10.1 Persoonsgegevens en het leerlingdossier

Yulius gaat vertrouwelijk om met persoonsgegevens van betrokkenen. Onze algemene uitgangspunten zijn dat we alleen die persoonsgegevens verwerken die nodig zijn, dat we vertrouwelijk omgaan met de gegevens en dat we ons houden aan wet- en regelgeving. Het privacybeleid van Yulius Onderwijs staat beschreven in het privacyreglement dat is te vinden op de website van Yulius Onderwijs. Dit reglement is gebaseerd op de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De bepalingen van de AVG staan naast sector specifieke wetten waaronder de Wet op de expertisecentra (WEC).

Wij bewaren gegevens van alle leerlingen in een leerlingdossier in het leerlingvolgsysteem. Hierin staan de volgende gegevens:

- naam en adresgegevens van de leerling en ouders
- het aanmeldossier inclusief aangeleverde rapportages, overdracht van de school van herkomst en (indien van toepassing) de toelaatbaarheidsverklaring
- ontheffingsaanvragen (indien van toepassing)
- het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en de evaluatieverslagen van het OPP
- verslagen van de Commissie voor de Begeleiding/leerlingbesprekingen
- aantekeningen over contacten met ouders
- correspondentie
- cijfers en/of toetsresultaten, voortgangsverslagen en verslagen van onderzoeken
- het jaarlijks voortgangsadvies

De gegevens uit het dossier zijn uiteraard vertrouwelijk. We houden ons aan de AVG. Alleen medewerkers van de school, administratief medewerkers en de directie van Yulius Onderwijs hebben toegang tot het leerlingdossier. We geven informatie over leerlingen alleen met toestemming van de ouders /leerling (indien 16 jaar en ouder) aan derden. Uitzondering hierop is de wettelijk verplichte uitwisseling van gegevens met bijvoorbeeld het ministerie van OCW en de Inspectie van het Onderwijs.

U hebt het recht om het dossier van uw kind in te zien. Ook leerlingen van 16 jaar en ouder hebben hier recht op. Als uw kind 18 jaar of ouder is, heeft u schriftelijke toestemming van uw kind nodig om het dossier in te kunnen zien. Voor inzage kunt u contact opnemen met de schooldirecteur.

Als een leerling van school gaat, bewaren we de documenten uit zijn of haar dossier gedurende de wettelijke termijnen. Daarna worden de documenten vernietigd.

10.2 Doorgeven van wijziging van gegevens

Als u verhuist of als er een andere wijziging is (bijvoorbeeld een ander e-mailadres), vragen wij u dit aan ons door te geven. Dit kan via ons wijzigingsformulier, dat u vindt op de [website](#). U kunt dit ook opvragen en/of doorgeven aan de administratie van De Fjord of via de Back Office.

11. Contact met ouders

Wij betrekken ouders op verschillende manieren bij het onderwijs en bij de school. Zo voeren we met alle ouders een uitgebreid intakegesprek en vinden er regelmatig OPP- en voortgangsgesprekken plaats. Daarnaast geven we algemene informatie op de website en in nieuwsbrieven.

Contacten met ouders zijn zoveel mogelijk op maat. Onze leerlingen gaan niet altijd in hun woonplaats naar school. Veel leerlingen wonen bovendien tijdelijk niet thuis, maar zijn opgenomen voor behandeling. De afstand tussen ouders en school is of lijkt hierdoor soms groter dan voor ouders met kinderen in het regulier onderwijs. Daarom vinden wij het belangrijk om regelmatig contact met u te hebben, bijvoorbeeld per telefoon, e-mail of in een persoonlijk gesprek. Deze contacten kunnen gaan over iets vervelends wat er die dag gebeurd is op school, maar we vinden het ook belangrijk om positieve ervaringen met u te delen. Andersom stellen wij het op prijs dat u contact met ons opneemt (telefonisch of anders), als u iets kwijt wilt over uw kind dat van belang is voor school. Op deze manier proberen we u zo goed mogelijk op de hoogte te houden én van uw ervaringsdeskundigheid gebruik te maken.

Binnen twee weken nadat een nieuwe leerling is gestart op school, worden de ouders/verzorgers door de mentor van de leerling gebeld. Er wordt dan gesproken over het verloop van de eerste twee weken, en afspraken gemaakt betreffende de wensen over contact vanuit school. Dit wordt volledig op de wens van ouders/verzorgers toegespitst en kan variëren van bijvoorbeeld eens in de twee weken of maanden bellen, mailen, afspreken enz. Regelmatig vinden er systeemgesprekken plaats met behandeling van Youz de Fjord. Het is ten alle tijden mogelijk dat ouders/verzorgers voorafgaand dan wel aansluitend aan zo'n gesprek in gesprek gaat met de mentor van de leerling betreffende de voortgang op school. Ook is het mogelijk dat de mentor van school kort aansluit bij een systeemgesprek.

Er zijn voor schooljaar 2019-2020 tweeouderavonden vanuit school ingeroosterd:

- Woensdag 18 september 2019, 19.00-21.00 uur. Deze ouderavond staat in het teken van de tien minuten gesprekken en het OPP van de leerling
- Woensdag 12 februari 2020, 19.00-21.00 uur. Deze ouderavond staat in het teken van de tien minuten gesprekken en het OPP van de leerling

Indien er interesse is worden er ook maximaal 2 ouderavonden georganiseerd rondom een thema.

De school brengt gemiddeld vier keer per jaar een nieuwsbrief uit.

12. Betrokkenheid van ouders en leerlingen

Voor onze school en voor Yulius Onderwijs zijn ouders een belangrijke partner. Onderzoek heeft aangetoond dat betrokkenheid van ouders de schoolprestaties van leerlingen positief beïnvloedt. U kent uw kind het best en u kunt ons belangrijke tips geven voor de omgang met uw kind. Naast de contactmomenten tussen u en de school die in het vorige hoofdstuk beschreven staan, zijn er ook nog andere manieren om betrokken te zijn bij de school. Daarover leest u in dit hoofdstuk.

12.1 Medezeggenschapsraad

De Medezeggenschapsraad (MR) van Yulius is een orgaan voor medezeggenschap of inspraak voor zowel de ouders als de medewerkers van Yulius Onderwijs. Het is de taak van de MR om ervoor te zorgen dat iedereen die met het onderwijs te maken heeft in de gelegenheid wordt gesteld om zijn belangen naar voren te brengen en zijn gezichtspunten toe te lichten. De MR bestaat uit een voorzitter, een ambtelijk secretaris, zeven ouders, en zeven medewerkers. De ouders vertegenwoordigen ook de leerlingen. De rechten en plichten van de MR staan beschreven in de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) en in het eigen statuut en reglement van de MR van Yulius Onderwijs.

Wilt u meedenken over het onderwijs aan uw kind? Dan is lid worden van de Medezeggenschapsraad misschien iets voor u. Als u ideeën hebt over het onderwijs en die met anderen wilt delen, dan bent u van harte welkom. Wilt u meer informatie over de MR en zijn taken, kijk dan op www.infowms.nl. Of neem contact op met het secretariaat van de MR via medezeggenschapsraad@yulius.nl. U kunt ook vrijblijvend een vergadering van de Medezeggenschapsraad bijwonen om de sfeer te proeven.

12.2 Klankbordgroep voor leerlingen

Yulius De Fjord heeft een klankbordgroep voor leerlingen bestaande uit vier leerlingen en een docent. Doordat de in en uitstroom op onze school het hele jaar doorgaat, is de samenstelling van de klankbordgroep niet altijd hetzelfde. De klankbordgroep inventariseert de wensen en betrokkenheid van leerlingen met betrekking tot veranderingen die in de school plaats kunnen vinden, en maken hier actief beleid op.

Binnen de locatie is er momenteel nog geen ouderklankbordgroep actief. Het is lastig om een ouderklankbordgroep samen te stellen omdat de locatie een landelijke dekking heeft, en ouders vaak ver weg wonen. Het animo onder ouders voor een ouderklankbordgroep is tot op heden ook niet heel hoog. In schooljaar 2019-2020 zal de locatie wederom pogingen doen een ouderklankbordgroep te formeren.

13. Activiteiten

Op onze school worden verschillende feestdagen gevierd en vinden bijzondere activiteiten plaats, zoals sportactiviteiten en schoolreisjes. Voor het schooljaar 2019-2020 staan in ieder geval de volgende activiteiten gepland:

- Kerstbrunch
- Beatbox-clinic
- Sportclinics
- Eindejaar-BBQ

Van de overige activiteiten houden wij u op de hoogte via nieuwsbrieven.

14. Aanmelden/inschrijven

Uw kind kan alleen onderwijs bij Yulius de Fjord volgen als hij/zij behandeling volgt bij Youz De Fjord. U kunt uw kind niet op een andere manier aanmelden voor onze school.

15. Als u niet tevreden bent

Wij horen graag uw ervaringen met onze school en met Yulius Onderwijs: zowel de positieve als de negatieve. Uw feedback helpt ons om het onderwijs verder te verbeteren.

Een klacht indienen

We doen ons best om leerlingen, ouders en andere betrokkenen zo goed mogelijk te helpen. Toch kan het gebeuren dat u niet tevreden bent. Wij vinden het prettig als u dit laat weten, zodat we naar een oplossing kunnen zoeken.

Om klachten zo goed en snel mogelijk te kunnen behandelen, hebben wij de volgende klachtenregeling:

1. Wij adviseren u om uw klacht eerst te bespreken met de persoon op wie uw klacht betrekking heeft.
2. Als de direct betrokkene uw klacht niet kan oplossen, neemt u contact op met de schooldirecteur. De contactgegevens staan achterin de schoolgids.
3. Als uw klacht niet naar wens is opgelost, kunt u contact opnemen met de vertrouwenspersoon van Yulius Onderwijs. Met de vertrouwenspersoon kunt u overleggen op welke manier de klacht verder behandeld kan worden. Door haar onafhankelijke opstelling kan zij uw klacht aanhoren, u ondersteunen en mogelijk een oplossing aanreiken. Zij kan helpen uw klacht op de juiste wijze te laten behandelen door de juiste personen. In hoofdstuk 6.4 staat meer informatie.
4. Het is mogelijk de klacht neer te leggen bij de directie Onderwijs (directie.onderwijs@yulius.nl, 088 405 64 01).
5. Lukt het niet om uw klacht zelf op te lossen met de betrokken medewerker of de (school)directie? Of wilt u een klacht indienen bij de klachtencommissie? Dan kunt u zich wenden tot de klachtenfunctionaris van Yulius Onderwijs. De onafhankelijke klachtenfunctionaris kan u advies en informatie geven en onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de klacht op te lossen. Ook kan hij u helpen bij het formuleren en indienen van een klacht bij de klachtencommissie (klachtenfunctionaris Theo Visscher 06 15 02 36 30). Op www.yulius.nl vindt u meer informatie over de klachtencommissie.

16. Schoolontwikkeling

Yulius onderwijs locatie De Fjord wil de aansluiting naar het mbo dan wel arbeid nog meer laten aansluiten. Om dit te kunnen bereiken zullen in schooljaar 2019-2020 zowel mavo als mbo-leerlingen actiever benaderd worden om open dagen te bezoeken van het mbo. De school zal meeloopdagen regelen voor leerlingen bij de opleiding(en) van hun voorkeur. Daarnaast komt een apart programma voor alle leerlingen op het gebied van vakoverstijgende leerlijnen. Hiermee wil de school bereiken dat de leerlingen meer inzicht in hun eigen sociale handelen en leerstrategieën krijgen.

Het onderwijsteam gaat zich in schooljaar 2019-2020 verder specialiseren in de IRB. Het hele team heeft vorig jaar al bijeenkomsten gehad betreffende IRB. In schooljaar 2019-2020 zullen echter alle medewerkers van de Fjord de gehele cursus van IRB en IRB in beeld volgen, en hiervoor gecertificeerd worden.

De Individuele Rehabilitatie Benadering (afgekort als IRB) ondersteunt mensen met een beperking bij hun maatschappelijk herstel. Dit gebeurt door hen te helpen bij het realiseren van hun toekomstwensen op het gebied van wonen, werken, leren, dagbesteding, vrije tijd en sociale contacten. De benadering is ontwikkeld en effectief gebleken voor mensen met een psychische beperking. De IRB is echter ook zeer geschikt voor mensen in maatschappelijke achterstandsituaties.

Voor iemand die al lang psychosociale problemen, psychische en/of verstandelijke beperkingen heeft, is het vaak moeilijk om het leven in te richten zoals hij dat zelf graag wil. Elk mens heeft eigen ideeën en wensen over hoe hij het liefst zou willen wonen, werken en leren. Soms kunnen mensen doelen zelfstandig realiseren, soms is hulp nodig.

Met hulp van de IRB kunnen mensen werken aan wensen op de gebieden van wonen, werken, dagbesteding, opleiding, vrije tijd en sociale contacten. In gesprekken wordt gekeken wat iemand graag zou willen veranderen, welke stappen hij kan nemen en hoe hij bij het nemen van die stappen kan worden geholpen. De cliënt bepaalt zelf waar over gesproken wordt en waar hij aan wil werken. De IRB-begeleider heeft de kennis en de tools om individuele ondersteuning te bieden bij het realiseren van die eigen wensen. We hopen de leerlingen nog beter te kunnen begeleiden en ondersteunen door de inzet van IRB.

Naast de specialisatie in IRB, richt de onderwijslocatie zich aankomend schooljaar ook op het verstevigen van het onderwijsaanbod van de schakelklas. Het onderwijsaanbod zal uitgebreid worden en beter toegespitst worden op de wensen die de leerlingen die al een diploma hebben. Daarnaast zal de stage in dit programma een prominentere plek krijgen, en zal er nog meer aandacht komen te liggen op de vakoverstijgende leerlijnen en het aanleren van leerlingvaardigheden.

17. Contact

Yulius De Fjord
Poortmolen 121
2906 RN Capelle aan den IJssel

088 358 68 02
defjord@yulius.nl
www.yulius.nl/onderwijs

Bereikbaarheid: maandag tot en met vrijdag, 8.30-17.00 uur

Schooldirecteur: Marije Paas, 06 24 74 96 43
Psycholoog: Steven Vos, 06 50 68 47 94

Route

De Fjord is vlakbij het IJsselland Ziekenhuis gevestigd en is goed bereikbaar met het openbaar vervoer (metro Calandlijn, halte Prinsenlaan).

Uw kind ziekmelden

Bij ziekte van de leerling moeten de ouders/verzorgers van leerlingen van de deeltijdbehandeling dit de locatie vóór 08.45 uur laten weten via 088 358 68 02.

Vertrouwenspersoon

Lenny de Vogel
06 41 58 85 45
Zie hoofdstuk 6.4 voor meer informatie over de vertrouwenspersoon.

Klachtenfunctionaris

Theo Visscher
06 15 02 36 30

Directie Yulius Onderwijs en Bovenschoolse Back Office
Burgemeester de Raadtsingel 93C
Postbus 1001
3300 BA Dordrecht

Directie: 088 405 64 01
directie.onderwijs@yulius.nl
[Back Office: backofficeonderwijs@yulius.nl](mailto:backofficeonderwijs@yulius.nl)

Aanmeldingen voor de regio Rijnmond kunt u sturen naar: aanmeldingen.rijnmond@yulius.nl.

Telefonisch spreekuur op dinsdag en donderdag, 9:00 - 13:00 uur: 088 405 19 20 (di/do 9.00 uur tot 13.00 uur).

Fout doorgeven

Ziet u in deze schoolgids informatie staan die niet klopt? Of mist u informatie? U kunt dit doorgeven via communicatie@yulius.nl. Zet in het onderwerp van uw e-mail 'wijziging schoolgids De Fjord'.